Redactiunea, Administraţiunea Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ, Manuscrip'e nu se retrimi ŭ!

Birourile de anunciuri:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. si 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă si învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

"Gazeta" iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe sése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe sése luni 20 francĭ, pe trei luni 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe sése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe sése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 186. Braşovŭ, Mercurĭ 24 Augustŭ (5 Septemvre) 1888.

Braşovŭ, 23 Augustŭ st. v. 1888.

Adunarea ce au ţinut'o în Cluşŭ proprietarii ungurĭ ardelenĭ a fostŭ sgomotósă. Toţĭ s'au plânsŭ amarŭ, că guvernulŭ le ameninţă averea şi bunăstarea prin noulŭ sĕu plan de rĕscumpărare a regaliilorŭ. Fără nicĭ o deosebire de partidă, ei hotărîră sĕ facă paşĭ energicĭ pentru apĕrarea lorŭ. Adunarea a primitŭ propunerea de a se adresa parlamentului o representaţiune în acéstă afacere. S'a alesŭ o comisiune de 17 membri, toţĭ deputaţĭ ungurĭ ardelenĭ, carĭ sĕ esamineze şi sĕ formuleze acéstă representaţiune ce-o va compune Reuniunea economică. Numai fişpanii, carĭ erau de faţă, s'au opusŭ memoratei propunerĭ şi după ce acésta a fostŭ primită de adunare, toţĭ, afară de unulŭ, au părăsitŭ sala.

„Décă acéstă acţiune", esclamà deputatulŭ Zeyk, „nu va avé nicĭ unŭ resultatŭ, atuncĭ fiă-care deputatŭ ardeleanŭ va sci care este datoria lui".—Cu alte cuvinte: sĕ bage de sémă guvernulŭ, căcĭ de nu ne va da ascultare, vomŭ trece cu toţii în şirurile opositiei.

Mişcarea Ungurilorŭ ardelenĭ a produsŭ în adevĕrŭ mare sensaţiă între toţĭ Ungurii şi nu puţină grijă le face ea celorŭ dela guvernŭ.

Se miră şi se ciudesce „Pester Lloyd" cum de „cutéză" Ungurii ardelenĭ de a accentua aşa de tare interesulŭ individualŭ faţă cu visteria statului, fără de a se opune în principiu din consideraţiunĭ economice proiectului de rĕscumpărare. Se miră că ei numescŭ pe ministrulŭ de finance „hoţŭ" şi „înşelătorŭ" numai pentrucă câţiva inşĭ ar puté sĕ fiă scurtaţĭ în favórea totalităţii, apoi continuă *„P. Lloyd"* astfelŭ:

„Tocmai pentru că se tractéză aicĭ numai de câteva procente mai multŭ, tocmai pentrucă e vorba de banĭ, devine lucrulŭ fórte odiosŭ şi regretabilŭ mai alesŭ după ce teatrulŭ acestei ciudate iritaţiunĭ este acea Transilvaniă, unde classa proprietară fără deosebire de partidă ar trebui sĕ dea celorlalte elemente ale poporaţiunei cu totulŭ alte esemple. Décă unŭ baronŭ, G. Banffy, strigă în lumea largă: „inimiculŭ nostru celŭ mai mare este guvernulŭ unguescŭ, mai mare decâtŭ nĭ-a fostŭ moscovitulŭ în 1849," — ce echou vorŭ avé aceste cuvinte la celelalte naţionalităţĭ dincolo de muntele Cruiului?"

Este interesantŭ rĕspunsulŭ ce îlŭ dă organulŭ lui Apponyy *„Bud. Tagblatt"* fóiei tiszaiste ḑicendŭ:

„Nu scimŭ décă aicĭ e vorba numai de câteva procente, observămŭ numai, că după o părere fórte lăţită, posesorii de regalii au sĕ fiă păgubiţĭ cu jumĕtate din averea lorŭ, o asemenea rĕscumpărare póte sĕ placă lui „P. Lloyd", dér în Ungaria puţinĭ vorŭ aproba-o. Guvernulŭ a promisŭ — şi acésta se înţelege de sine — de a plăti posesorilorŭ de regalii întrégă suma şi nu-i de escusatŭ décă acum vré sĕ escamoteze „câte-va procente". Décă „Pester Lloyd" învinuesce pe magnaţii ardelenĭ, c'arŭ mâna apa pe móra naţionalităţilorŭ, acésta este o apucătură vechiă. La alegerile din urmă contele Apponyi a fostŭ „naţionalist", nu de mult primatele a fost suspiţionat, că „sprijinesce pe panslaviştĭ" şi acum vinŭ la rêndŭ Ungurii din Ardélŭ. Ar fi timpulŭ ca „Pester Lloyd" sĕ-şĭ maĭ schimbe melodia, căcĭ nu póte venì totŭ cu străvechiulŭ *„calumniare audacter"*.

Fórte bine vorbesce aicĭ fóia apponyistă, când se tractéză de pielea aristocraţilorŭ ungurĭ din Ardélŭ. De ce nu combate însĕ miserabilele apucăturĭ ale foilorŭ guvernamentale şi atuncĭ, când se tractéză de cea mai nerusinată calumniare a Românilorŭ şi a bărbaţilorŭ lorŭ fruntaşĭ?

Dóră nu se vorŭ spăria Ungurii ardelenĭ şi de astădată de gogoriţa lui „P. Lloyd" şi vorŭ rĕmâné consecvenţĭ în acţiunea lorŭ; dóră nu vorŭ credé contelui Aurel Bethlen, care ḑice, că e mai bine sĕ fi mamelucŭ maghiarŭ şi sĕ pierḑĭ jumĕtate din avere, decâtŭ sĕ stai de vorbă cu Românii şi Saşii din Ardélŭ!

O ordonanţă a ministrului de rĕsboiu Bauer.

Ministrulŭ de rĕsboiu *Bauer* a datŭ o ordonanţă ce s'a publicatŭ ḑilele acestea în „Militär Zeitung" din Viena. Resumată în câteva cuvinte, ea ḑice: *Celŭ ce nu scie bine limba germană, nu póte fi oficerŭ în reservă*, ér cuprinsulŭ ei mai pe largŭ este următorulŭ: Pentru postulŭ de oficerŭ în reservă este competentŭ a da atestatŭ de cualificare şi a judeca corpulŭ la care aparţine şi la care şĭ-a făcutŭ fiăcare anulŭ de voluntarŭ. Comisiunei esaminătóre 'i se impune sĕ se ţină strînsŭ de punctulŭ 132 alŭ dispositiunei referitóre la scólele de instrucţiune militărescĭ, mai alesŭ sĕ ţină strînsŭ la aceea ca respectivulŭ sĕ cunóscă limba germană bine.

In urma ordinaţiunei acesteia, ac elŭ voluntarŭ de unŭ anŭ care nu cunósce limba germană aşa încâtŭ sĕ se pótă folosi de ea, nu va puté fi oficerŭ în reservă şi nicĭ atuncĭ nu póte sĕ fiă décă esamenulŭ din cunoscinţele teoretice nu l'a depusŭ în limba germană. Elŭ neavêndu-le acestea va fi indusŭ în protocolulŭ esaminaţilorŭ în rubrica celorŭ *neapţĭ*.

Acesta este cuprinsulŭ ordinaţiunei ministrului de rĕsboiu *Bauer*, a cărei publicare a făcutŭ multŭ sânge rĕu în ḑiaristica maghiară, căcĭ, ḑice „Egyetértés", ordinaţiunea acésta nimicesce de totŭ ceea ce a accentuatŭ ministrulŭ de honvedĭ Fejervary Geza în camera deputaţilorŭ, că adecă necunóscerea limbei germane nu împiedecă de locŭ depunerea esamenului pentru postulŭ de oficerŭ în reservă.

Totŭ „Egyetértés" în numĕrulŭ sĕu dela 2 Septemvre scrie din incidentulŭ acésta unŭ primŭ articulŭ suptŭ titlulŭ: *„Ministrulŭ de rĕsboiu germanisătorŭ"* din care estragemŭ următórele pasage mai interesante:

„Ministeriulŭ comunŭ de rĕsboiu e încorigibilŭ. De elŭ nu se prindŭ nicĭ decisiunile parlamentelorŭ, nicĭ sfatulŭ blândelorŭ delegaţiunĭ, nicĭ istoria şi esemplele altorŭ popóre. C'unŭ absolutismŭ ne mai pomenitŭ impune limba germană corpului oficerescŭ. In *armata austriacă*, căcĭ înzădarŭ o vomŭ numì austro-ungară, nu vorŭ puté înainta la rangulŭ de oficerŭ nicĭ Napoleonŭ, nicĭ Wellington, nicĭ Bem, nicĭ chiar Alesandru celŭ Mare, până nu vorŭ învĕţa limba nemţéscă.

„Germanisarea miliţiei de multŭ n'a păşitŭ pe scenă cu atâta brutalitate, ca acum prin ordinaţiunea cea mai nouă a ministrului comunŭ de rĕsboiu Bauer, publicată în „Militär Zeitung"....

Ordinaţiunea lovesce dea dreptulŭ în voluntarii de unŭ anŭ, vrêndŭ, prin ea, sĕ le îngreuneze câştigarea sabiei de oficerŭ, la care de altmintrelea aspiréză numai fiind că suntŭ siliţĭ. Pe calea acésta cugetă Bauer a înmulţi în armata comună numĕrulŭ Maghiarilorŭ?" „Astfelŭ întimpină elŭ sacrificiile nemărginite ale naţiunei maghiare, că face imposibilă înaintarea fiilorŭ ei?..."

E evidentŭ, că domnii aceştia, vorbindŭ de cei dela ministeriulŭ de rĕsboiu, n'au învĕţatŭ nimicŭ la Sadova şi Blumenau. Domnii aceştia ne linguşescŭ când ne atingŭ şi ne dau cu piciorulŭ, îndată ce şĭ-au ajunsŭ scopulŭ.

„Gândescŭ că Ungaria într'o bună diminéţă nu le-o va re-întórce? Ei ne ţinŭ pe noi destulŭ de hăbĕucĭ ca sĕ dămŭ pe mâna lorŭ miliónele nóstre şi sângele nostru şi sĕ suferimŭ în tăcere

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

Poesii poporale,

culese de *Iuliu Moldovanŭ.*

Jălui-m'aşŭ jălui
Jălui-m'aşŭ nu am cui,
M'aş jălui codrului:
Codru-i verde, nu mĕ crede
Maica-i peste apa verde
Nicĭ-odată nu mĕ vede.
M'aşu jălui pădurei:
Şi ea-i jalnică ca mine
Că-i pică frunḑa de sine.
M'aşŭ jălui drumului:
Drumulŭ încă-i supĕratŭ
Că-ĭ de multĭ voinicĭ călcatŭ
Dela noi şi din altŭ satŭ,
Şi cu lacrimĭ picuratŭ

*

Turturica-i turturea
Turbură apa şĭ-o bea
Şi se duce unde vrea,
Déră eu, sĕrac de eu,
Nicĭ o turburŭ, nicĭ o béu
Nicĭ nu mĕ ducŭ unde vréu

*

Pân' am trăitŭ cu codru
Fost'am roşu ca focu,
Dér de când trăescŭ cu ţéra
Gălbenit'am ca şi céra,
Lăsa-voiu ţéra în pară
Şi m'oiu da la codru iéră,

*

Frunḑă verde de pelinŭ
Hai mândruţă sĕ bemŭ vinŭ
De ai gândŭ sĕ ne iubimŭ,
Dér de-ai gândŭ sĕ ne lăsămŭ
Haida vinarsŭ se mai bemŭ.
— Bade, bădişorulŭ meu
De-omŭ bea orĭ vinarsŭ orĭ vinŭ
Nu potemŭ sĕ ne iubimŭ:
Ne-amŭ iubi şi nĭ-e pĕcătŭ,
Ne-amŭ lăsa şi nĭ-e bănatŭ,
Ómenii ne vorovescŭ,
Părintii nu ne voescŭ.

*

Dă-mĕ maică, de me-i da,
După celŭ cu cetera;
Elŭ ḑice, io-oiu juca
Când n'omŭ avé ce mânca.

*

Gura cea de jidovancă
E ca carnea cea de vacă:
De ce-o frigĭ, de ce-i mai sacă;
Dér guriţa de Română
E ca carnea de găină:
De ce-o frigĭ, de ce-i mai bună.

*

Asta-i fata cea de-apoi
Care dă sare la boi
Şi la feciorĭ buzĕ moi;
Asta-i fata cea de-atuncĭ
Care dă sare la juncĭ
Şi la feciorĭ buze dulcĭ.

*

Asta fată'mĭ place mie
Că-i cu locŭ şi cu moşie;
Locu-i bunŭ moşia'mĭ place
Dér cu hîda ce m'oiu face?
Locu-'i bunŭ şi roditorŭ
Dér urîtu-i stătătorŭ.

*

Mătrăgună din făgete
Culesu-te-au dóuĕ fete
Sĕ te deie la feciorĭ
Sĕ le jóce 'n sĕrbătorĭ

*

Rumenélă din potică
Face pe lelea voinică
Şi pe badea de nimică.

*

Când, măicuţă, m'ai făcutŭ
Ţie bine ţĭ-a părutŭ
C'ai gânditŭ că facĭ feciorŭ
Sĕ-ţĭ scotŭ plugulŭ din ocolŭ
Sĕ-ţĭ arŭ ţie de ogorŭ.
Décă m'ai vĕḑutŭ că 'sŭ fétă
Te-ai aflatŭ tare 'nşelată....

*

Urîtu-mĭ-am ḑilele
Ca şi robulŭ fierele,
Urîtu-mĭ-am viéţa
Ca şi robulŭ temniţa.

Cununiă.

I.

Intr'unŭ anŭ pe seceratŭ
Mare brumă a picatŭ.
N'a picatŭ de vreme tare
Cĭ-a picatŭ de supĕrare,
Că vré unŭ craiu sĕ se 'nsóre
Sĕ iée pe sora sa;
Dér soru-sa nu voia,
Pân' şĭ-o face scară mare
S'ajungă până la sóre
Sĕ-'lŭ cheme de nănaşŭ mare
Pe lună s'o cheme nună.....
Crăiuţu din graiu grăia:
Eşĭ tu sóre din chilie
Şi hai blemŭ la cununie.
Sórele din graiu grăia:
Ba eu frate n'oiu eşi
Până-i face drumŭ bătutŭ
Drumŭ bătutŭ peste Abrudŭ,
Podŭ de-aramă preste vamă....
Crăiuţu din graiu grăia:
Eşĭ tu sóre din chilie
Şi hai blemŭ la cununie...

II.

Popa prinde-a cununa
Icónele-a trĕmura,
Maica sfântă 'ncepe-a plânge,
Dér nu plângea cum se plânge
Ci vĕrsa lacrĕmĭ cu sânge:
Şi 'ncepea aşa sĕ strîge;
„Găţĭ popă de cununatŭ
„Că facĭ prea mare pĕcatŭ,
„Că cununĭ soră cu frate
„Când suntŭ strĕine bugăte."

când vedemŭ că înalță pe alții, străinĭ de sêmțirile, cugetele și limba nóstră?

„Tóte acestea potŭ merge câne cânesce pe timpulŭ manevrelorŭ și a eserciționilorŭ. Cum vorŭ merge însă lucrurile atuncĭ când nu vomŭ mai face marșurĭ în glumă, ci seriosŭ? O scie și celŭ mai de rêndŭ laicŭ, că sórtea rĕsbóielorŭ depinde dela calitatea corpului oficerescŭ. Ce va face atuncĭ oficerulŭ acela, care scie nemțesce fiindcă e némțŭ, dér nu se póte înțelege nicĭ pe sine și cu atâtŭ mai puținŭ a se alipi de feciorulŭ ostașŭ maghiarŭ? Prin ce va face sĕ-'i créscă curagiulŭ în luptă, sĕ-i câștige încrederea, sĕ-i aprindă sufletulŭ spre vitejiă?

„Pentru a dobêndi acésta nu este de ajunsŭ nicĭ limba germană, nicĭ disciplina. Singura ideă a naționalității mai póte conduce astădĭ pe-o armată, la învingere. O spunemŭ francŭ și fără reservă, că stégurile nóstre nu vorŭ fi încoronate de învingere până atuncĭ, *până când armata nóstră nu va fi națională*, până când limba ei de comandă nu va fi maghiară, până când drapelulŭ ei nu va fi „tricolorulŭ"; nu vomŭ câștiga învingere până când oficerii armatei vorŭ fi streinĭ.

„Ordinațiunea ministrului Bauer va face sĕ se scandaliseze întrégă țéra. Cea dintâiu datorință a camerei deputațilorŭ este a face sĕ se retragă acéstă vătămătóre și dăunăciósă ordinațiune. Și acésta nu numai pentru că ea este germanisătóre, ci pentru că serviciulŭ militarŭ astădĭ este o carieră, dela care noi nu vrémŭ sĕ fiă eschișĭ tinerii maghiarĭ."

Procesulŭ de pressă alŭ fóiei „Romänische Revue."

(Raportŭ specialŭ alŭ „Gaz. Trans.")

Aradŭ, 1 Sept. 1888.

Acestŭ procesŭ s'a pertractatŭ la 30 Augustŭ a. c. înaintea curții cu juracții de aicĭ în fața unui publicŭ destinsŭ și numĕrosŭ.

Juriulŭ a fostŭ compusŭ din 12 Ungurĭ — cu nume împestrițate nemțescĭ. Dintre cei 36 juracți citați, 11 nu s'au înfățoșatŭ și cei presenți s'au întregitŭ prin cetățenĭ din auditoriu, fără sĕ se fi constatatŭ „că óre ar fi capabilĭ a fi juracți orĭ nu —" punctŭ de nulitate a procedurei.

Presidentulŭ tribunalului: *Otrubay*. membri: *Steinitzer Petrovszky*. Notar: Dr. *Simon* și dragoman: Dr. *Steinitzer*. Acusatorŭ: *Parecz György*. Apĕrătorŭ: *Coriolanŭ Brediceanu*.

După constituirea juriului, presidentulŭ deschide ședința. Juracții depunŭ jurămêntulŭ, se face interogatoriulŭ acusatului care rĕspunde în limba germană. Se cetesce actulŭ de acusare, apoi provócă presidentulŭ pe acusatŭ sĕ-și facă décă voiesce declarațiunea prealabilă.

Stefanŭ Albu: Imĭ pare rĕu că nu'mĭ este iertatŭ a'mĭ face declarațiunea în limba maternă, adecă în cea română; dér fiindŭ articululŭ încriminatŭ scrisŭ în limba germană și fiindŭ că unguresce și așa nu m'așŭ puté esprima în modŭ clarŭ, voiu spune pe scurtŭ ce voescŭ a vĕ spune în limba germană:

„Articolii încriminațĭ nu i-am scrisŭ din altŭ motivŭ și cu altă intențiune, decâtŭ sĕ arătŭ rătăcita direcțiune a sistemului de guvernare domnitorŭ în țéra nóstră și prin acésta sĕ contribuescŭ la lămurirea opiniunei publice; — dér nicĭ înainte de ce am scrisŭ, nicĭ când am scrisŭ, nicĭ după ce am scrisŭ, nicĭ de presentŭ, nu simțescŭ „ură" contra națiunei maghiare."

După acéstă declarațiune se citescŭ articulii în limba germană (punctŭ de nulitate, deórece juracții ungurĭ nu înțelegŭ articulii cetițĭ numai nemțesce). In urmă presidentulŭ dă cuvêntulŭ acusatorului.

Parecz Gyula: „Romänische Revue" e unŭ diarŭ susținutŭ de *ultraiștĭ românĭ* cu scopŭ de a servi ca magazinŭ pentru tóte înjuriile ridicate în contra națiunei maghiare spre informarea rea a străinătății.

Acusatulŭ Stefanŭ Albu e unulŭ dintre cei mai micĭ apostolĭ ai inimicilorŭ încarnațĭ ai statului maghiarŭ, dér ce credețĭ, ce felŭ de omŭ e dênsulŭ? E destulŭ că vĕ spunŭ cumcă a studiatŭ în preparandia de statŭ în Deva, și așa în locŭ de mulțămită și recunoscință cătră națiunea maghiară, a cărei binefacerĭ le-a gustatŭ, étă acum agitéză în contra statului, a instituțiunilorŭ, în contra ideii de statŭ maghiarŭ citéză din articolii incriminațĭ, apoi urméză:

Vedețĭ că totŭ ce Ungurului îi e sântŭ, pentru acestŭ felŭ de ómenĭ ca *Stefanŭ Albu* e nedreptate, asuprire și abusŭ. „Nedreptate, că Românii séu naționalitățile suntŭ asuprite și scóse cu puterea de pe tóte terenele constituționale" cum dice scriitorulŭ articulelorŭ. Nu e adevĕratŭ însă că în patria acésta Ungurii au mai multe drepturĭ, că suntŭ protejațĭ, pre când naționalităților li s'ar răpi cele mai nobile drepturĭ. Dreptŭ aceea numai ura și nepatriotismulŭ au pututŭ dicta aceste neadevĕrurĭ și D-v. d-lorŭ juracți sĕ fițĭ atâtŭ de patrioți și sĕ declarațĭ pe *Stefanŭ Albu* de culpabilŭ pentru ațîțarea contra națiunei maghiare și pentru care delictŭ ridicŭ acusă în contra D-sale.

Cuvêntarea apĕrătorului Coriolanŭ Brediceanu:

N'am pășitŭ în acéstă sală cu cugetulŭ, ca prin puterea oratoriei sĕ vĕ cucerescŭ sêmțĕmintele D-vóstre, d-lorŭ juracți. Laurii oratoriei sunt menițĭ pentru alții, mai vrednicĭ decâtŭ mine. Eu mĕ mulțămescŭ décă, basatŭ pe dreptate, căutândŭ dreptatea, voi afla dreptate. Și cumcă voi afla dreptate, am cea mai puternică garanță în liberalismulŭ depusŭ în legile patriei nóstre, referitóre la libertatea presei și a cuvêntului.

Legea de pressă din 1848 și dispositiunile codicelui penalŭ, carĭ se estindŭ asupra productelorŭ de pressă, în adevĕrŭ, suntŭ atâtŭ de liberale, încâtŭ se întrece cu tóte legile de pressă din statele europene constituționale, ba unele dispositiunĭ ale legei de pressă din patria nóstră diferŭ de legile altorŭ state civilisate în favórea cuvêntului liberŭ și libera esprimare a gândurilorŭ și tocmai din acestŭ motivŭ sperŭ, că aplicându-se legea la articulii încriminațĭ și la cele cuprinse întrênsele, nu se va primi propunerea d-lui acusatorŭ publicŭ.

Nu mĕ voi estinde asupra tendinței jurnalului periodicŭ „Romänische Revue" apostrofată de d-lŭ procurorŭ în modŭ pecâtŭ de vehementŭ, pe atâtŭ de nedreptŭ; nu o facŭ, pentru că nu am autorisațiunea de a apĕra o redacțiune, care nu este acusată și a cărei representantŭ nu sunt; ci mĕ voi restrînge purŭ și simplu la articulii încriminațĭ și la clientulŭ meu.

D-lŭ procurorŭ află în articulii încriminațĭ delictulŭ cuprinsŭ în §. 172 al. 2: „ațîțare în contra naționalităților", va sĕ dică află de constatatŭ, că scriitorulŭ articulelorŭ „a ațîțatŭ pe Românĭ în contra națiunei maghiare." — Conceptulŭ ațîțărei îlŭ determină legea positivă (în §. 171) în înțelesulŭ cumcă ațîțarea se cuprinde „în *directa provocare la ură* contra unei naționalității" prin adunărĭ, foi etc.

Cumcă acusarea rĕdicată e cu desevêrșire neîntemeiată, arată tocmai cuprinsulŭ articulilorŭ încriminațĭ, căcĭ în aceștia *nicĭ vorbă nu este de națiunea maghiară*, nu'i *vorbă de ură* și nicĭ de vre-o *provocare directă cătră Românĭ ca sĕ urască națiunea maghiară.*

Acusatulŭ singurŭ aci în fața tuturora a declaratŭ, că nu sêmte și nicĭ nu a simțitŭ ură în contra națiunei maghiare; éră în articulii încriminațĭ elŭ inculpéză fórte apriatŭ guvernulŭ și sistemulŭ de guvernare ca isvorulŭ gravaminelorŭ. Și décă autorulŭ însușĭ numesce în critica sa guvernulŭ și sistemulŭ de guvernare domnitorŭ ca factorŭ alŭ relelorŭ, cu carĭ naționalitățile suntŭ asuprite — atuncĭ nimenĭ nicĭ chiar d-lŭ procurorŭ n'are dreptulŭ d'a identifica, d'a înlocui „guvernulŭ și sistemulŭ sĕu de guvernare" cu națiunea maghiară. — Națiunea maghiară n'a pututŭ și nicĭ nu póte causa vătămările și gravaminele cuprinse în articulii încriminațĭ.

(Va urma).

SCIRILE ZILEI.

Apelulŭ baronului George Banffy în afacerea rĕscumpărărei regalielorŭ, a produsŭ mare consternare în șirurile mamelucilorŭ. Contele Béla Banffy se plânge în „Kolozsvar" asupra lipsei de tactŭ a tizului sĕu George Banffy, ér contele Aurel Bethlen ia în apĕrare guvernulŭ, în modŭ înfocatŭ, contra acusațiunilorŭ ce 'i se facŭ. Elŭ dice între altele, „ceea ce privesce imputarea capitală, că am fi mamelucĭ, s'ar puté multe scrie despre acésta; dér acum observŭ numai, că mai bine preferŭ a fi unŭ mamelucŭ maghiarŭ, decâtŭ a împărtăși vederile de față ale conlocuitorilorŭ mei Valachĭ și Sasĭ" — Va sĕ dică mamelucĭ cu orĭ ce prețŭ. Și apoi sĕ nu se bucure guvernulŭ și sĕ nu se simță încuragiatŭ în fatalele sale pornirĭ?

***

„Fóia bis. și scol." din Blașŭ aduce scirea, că d-lŭ canonicŭ *Simeonŭ Popŭ Mateiu* s'a denumitŭ rectorŭ în seminarulŭ teologicŭ din Blașiu; d-lŭ Dr. *Isidorŭ Marcu*, profesorŭ de teologiă, fŭ numitŭ prefectŭ de studie la acelŭ seminarŭ. In fine d-lŭ Dr. *Augustin Bunea*, fostŭ profesorŭ de dogmatică în seminariulŭ teologicŭ, s'a numitŭ protonotarŭ consistorialŭ și capitularŭ, totodată și secretarŭ metropolitanŭ.

***

D-lŭ *Dr. Ioanŭ Ardeleanŭ*, fostŭ profesorŭ ordinarŭ la gimnasiulŭ românŭ din Beiușŭ, s'a denumitŭ profesorŭ la gimnasiulŭ românŭ din Blașiu.

***

Ni se scrie din țéra Oltului: Intr'una din Duminecile trecute am asistatŭ la sĕvêrșirea serviciului dumnedeescŭ în comuna Vadu, a căreia biserică e una din cele mai frumóse din țéra Oltului. In aceea di pentru prima óră s'a celebratŭ în comuna Vadŭ sânta liturgiă de cătră noulŭ Vicarŭ alŭ Făgărașului, d-lŭ *Basiliu Rațŭ*. Credincioșii au rĕmasŭ fórte încântațĭ de modulŭ cum a slujitŭ și mai vîrtosŭ de frumósa predică a noului Vicarŭ. — Corespondentulŭ accentuéză totodata meritulŭ d-nei Floriana I. A. Cosgaria, care a binevoitŭ a decora biserica cu diferite lucrărĭ fórte frumóse, esecutate de mâna sa dibace. Altmintrelea d-na Floriana I. A. Cosgaria a primitŭ diplomă și dela esposițiunea română din Sibiiu (din 1881), pentru frumósele sale lucrărĭ.

***

Nĭ-se comunică, că d-na contesă *Zoe de Rosetti* din Bucurescĭ a binevoit a dărui, prin d-na presidentă Susana Andreiu Mureșianu, suma de 10 fl. v. a. pentru fondulŭ „Reuniunei vĕduvelorŭ sĕrace din Brașovŭ-Săcele.

***

Din cuprinsulŭ unui anunț unguresc, publicatŭ dilele acestea pe pag. a 4 a fóiei nóstre, aflămŭ necesarŭ a comunica următórele cetitorilorŭ noștri: Articululŭ de lege XXIV din anulŭ 1888, privitorŭ la *darea pe bĕuturĭ spirtuóse*, întră în putere din 1 Septemvre nou a. c. Prin acéstă lege se impune tuturorŭ celorŭ ce vorŭ produce rachiu séu spirtŭ din 1 Septemvre încolo, o contribuțiune de 35 cr. după fiă care litru de *alcohol* produs prin ferberĭ în căldările usitate, éră *în fabricĭ* de 45 cr. după fiăcare litru de alcoholŭ (spirtŭ). După spirtulŭ séu rachiulŭ produsŭ până la 1 Septemvre se plătesce o dare întregitóre de 24 cr. pentru fiăcare litru de alcoholŭ. Scutițĭ de acéstă contribuțiune suntŭ numai 10 litri de alcoholŭ pentru economĭ și 20 litri pentru speculanțĭ cu rachiu, precum suntŭ: birtașii, vêndĕtorii de rachiu, căfănarii, cofetarii etc. Posesorii de cantitățĭ de rachiu mai marĭ decâtŭ 10 resp. 20 litri de alcoholŭ suntŭ îndatorațĭ a arăta până în 3 Septemvre a. c. la stațiunea de finanțĭ, la care aparținŭ, *în scrisŭ*, în 2 esemplare, tótă cantitatea spirtuóselorŭ lorŭ împreună cu cuprinsulŭ alcoholicŭ alŭ acestora.

***

De rêndulŭ acesta *aniversarea învingerii dela Sedanŭ* a fostŭ serbată în Berlinŭ cu o pompă estraordinară. La parada militară 42,000 de ómenĭ au fostŭ înșirațĭ pe câmpulŭ „Tempelhof", ca nicĭ odată mai înainte. In contra obiceiului de până acuma, împĕratulŭ Wilhelm II a fostŭ celŭ dintâiu, care s'a presentatŭ pe câmpulŭ de paradă, deja la 7 óre diminița. Elŭ a comandatŭ în persónă. Séra, la retragere cu musică, s'au întêmplatŭ escesse marĭ, așa că a trebuitŭ se întrevină și armata. S'au arestatŭ o mulțime de escedențĭ.

***

Statulŭ românŭ posede astădĭ o *rețea de căi ferate* în lungime de 2405 kilometri. In curêndŭ se va începe construirea unorŭ nouĕ linii de căi ferate, după a cărora terminare România va avé o rețea de cale ferată în lungime de 3070 kilometri.

***

Căile ferate române ce ducŭ la porturĭ suntŭ *în plină activitate*; cantitățĭ însemnate de grâu din districtele Moldovei și de prin Prahova, Buzĕu și Brăila suntŭ în continuu espedate spre Brăila și Galațĭ, de unde fără multă așteptare se încarcă și se espedéză pentru Francia și Englitera. Cererile din afară suntŭ însemnate și prețurile în urcare. Vinŭ și rachiu de prune în anulŭ acesta va fi puținŭ în România.

Din statistica Rusiei.

In Petersburgŭ a apărutŭ nu de multŭ primulŭ volumŭ alŭ statisticei Rusiei, care este de mare însĕmnătate, nu numai pentru colosulŭ de împĕrăția a Țarului, ci și pentru alte împĕrății și popóră. Statistica acésta s'a făcutŭ de cătră ministrulŭ interne rusescŭ după datele statistice din 1884—85. Estragemŭ din statistica acésta următórele:

Intrégă poporatiunea imperului rusescŭ în 1885 consta din 108,787,235 de suflete, dintre carĭ 54,063,353 bărbațĭ ér 53,888,042 femei. In părțile singuratice ale imperiului proporțiunea se înțelege că e alta. Așa d. es. în guvernamentulŭ Vistulei, poporațiunea e multŭ mai désă, ér în cele 50 guvernamente europene poporațiunea e mai rară. Așa în Caucas numĕrulŭ locuitorilorŭ e 7,284,547; în Finnia 2,176,421; în Asia meridională 5,327,098 și mai rară este poporațiunea în Siberia: 4,313,689, numerŭ care față cu estinderea pămêntui e fórre micŭ.

Ce privesce sporirea poporațiune, nu ne putemŭ provoca decâtŭ numai la datele referitóre la Rusia européna pentrucă sporirea poporațiunei în celelalte părțĭ ale imperiului e făcută pe base fórte nesigure. In anulŭ 1885 în guvernamentulŭ Vistulei totŭ la 1000 locuitorĭ se vineau 38·5 nascerĭ, 25·8 casurĭ de mórte, 7·9 căsĕtorii și 12·7 sporire naturală, pe când în celelalte guvernamente europene la 1000 locuitorĭ se vinŭ 48·4 nascerĭ, 35·1 casurĭ de mórte, 8.4 căsĕtorii cu sporire de 13·3. După datele acestea nascerile au întrecutŭ cu 1,094,583 casurile de mórte. Intre anii 1867—1881 sporirea a fostŭ cu multŭ mai bagatelă, ca de atuncĭ încóce.

Rusia, afară de Finnia, are 1274 orașe cu 13,756.205 locuitorĭ. Dintre orașele aceste, afară de Petersburgŭ și Moscva, n'au nicĭ unulŭ mai multŭ de 500,000 locuitorĭ. Varșovia și Odessa au câte 200,000, ér celelalte tóte sub 100.000.

E interesantă statistica imigrărilorŭ și emigrărilorŭ în părțile europene și asiatice ale imperiului în decursulŭ celorŭ 30 anĭ din urmă, adecă dela 1856—1885.

Emigrarea supușilorŭ rusescĭ d. e. în ținuturile europene cresce necurmatŭ. In 1856 abia au emigratŭ 17,542, până când în 1884 numĕrulŭ lorŭ se urcà la 377,414.

In decursŭ de 30 de anĭ au emigratŭ spre apusŭ și médă-ḑi cu totulŭ 6 milióne de ómenĭ, dintre carĭ numai 5 milióne s'au reîntorsŭ în patriă rĕmânêndŭ ceilalțĭ în pămêntŭ streinŭ. Față de emigrarea acésta în ținuturile asiatice spre rĕsăritŭ și médă-ḑi, numĕrulŭ emigranților în proporțiă e mai micŭ. Așa în 1856 abia 11,223 de supușĭ rusescĭ și-au părăsitŭ țéra, ér în 1885 numai 5092.

După o altă statistică scimŭ, că în 1880 în Germania locuiau 57,385 Rușĭ, în Austro-Ungaria 11,654, în Francia 10,935, în Anglia 14,468, ér în America 84,279, dintre carĭ 48,557 Polonĭ.

Numĕrulŭ streinilorŭ, carĭ mergŭ în Rusia, cresce din anŭ în anŭ: în 1856 numai 70,342 de streinĭ au mersŭ în Rusia, dintre carĭ 37,091 érășĭ s'au depărtatŭ, pe când în 1885 numĕrulŭ lorŭ era de 668,377, dintre carĭ s'au depărtatŭ 545,852. Cei mai mulțĭ streinĭ, carĭ cutrieră Rusia, suntŭ Nemțĭ; așa în anii din urmă au mersŭ în Rusia 405,342 de Nemțĭ, dintre carĭ 339,909 érășĭ s'au depărtatŭ; în 1885 numĕrulŭ lorŭ era de 65,433. După Nemțĭ vinŭ locuitorii austro ungarĭ alŭ cărorŭ numĕrŭ însĕ e cu multŭ mai micŭ. Mai puținĭ suntŭ Francesii și fórte puținĭ Anglesii.

E de însemnatŭ, că nicĭ într'o țéră din Europa nu se dau atâtea incendiurĭ ca în Rusia. Aicĭ e lucru de tóte ḑilele a auḑi, că au arsŭ sate întregĭ. In Rusia européná, afară de guvernamentulŭ Vistulei și Finia, 1884 incendiile au pricinuitŭ o pagubă de 60.3 milióne ruble ér în următorulŭ anŭ (1885) paguba s'a urcatŭ la 82.6 milióne ruble.

Ce privesce industria ruséscă, în 1885 numĕrulŭ fabricilorŭ și atelierelorŭ de industrie era de 83,182. Dintre aceste 20,381 erau în guvernamentulŭ Vistulei și 62,801 în celelalte ținuturĭ ale Rusiei europene, afară de Finnia. In fabricile și atelierele aceste lucrau la olaltă 139,652, respective 994,787 muncitorĭ, ér prețulŭ articulilorŭ pregătițĭ de ei se urcă la valórea de 185 de milióne 822,214, respective 1,121.040,269 ruble.

Cele mai puține suntŭ fabricile de bere, de carĭ nu dispune Rusia mai mult de 1870.

Sĕ aruncămŭ însĕ o scurtă privire și asupra statisticei privitóre la învĕțămêntŭ:

In 1885 în întregŭ imperiulŭ rusescŭ numĕrulŭ școlelorŭ de tótă categoria era de 41,498 cu 2,595,797 elevĭ de ambe sexele. Dintre școlele acestea erau 8 universitățĭ cu 12,939 de ascultătorĭ; 561 gimnasie cu 131,332 studenți; 476 școle de fete cu 97,431 eleve; 402 școle superióre de specialitate pentru băețĭ, cu 56,242 elevĭ; 41 școle superióre de specialitate pentru fete cu 3430 eleve și în fine 40,010 școle elementare cercetate de 1,660,443 băețĭ și 543,980 fetițe. După datele aceste totŭ la 2570 locuitorĭ se vine o școlă. Multŭ trebue decĭ sĕ mai facă Rusia pe terenulŭ școlarŭ până va puté rivalisa cu celelalte state europene.

Ca încheiere mai adaugemŭ următórele: In anulŭ 1885 în întregŭ imperiulŭ moscovitŭ (afară de guvernamentulŭ Vistulei și Finniei) se aflau 1169 de tipografii, 1543 librării și 545 bibliotecĭ dintre carĭ a treia parte se află în Petersburgŭ și Moskva.

Statistica acésta, din care noi amŭ făcutŭ numai unŭ scurtŭ estrasŭ, arată din destulŭ starea internă a Rusiei în tóte privințele.

TURNULŬ EIFFEL

Colosulŭ expositiunei universale dela Parisŭ.

Cea mai esagerată și îndrăsnéță cugetare, născută d'o imaginațiune esaltată, este p'aci sĕ ajungă o realitate. Turnulŭ colosalŭ alŭ Babilonului modernŭ cresce și se înaltă pe fiă-care ḑi mai susŭ în aerŭ. Din înălțimea proiectată de trei sute metri peste o sută metri s'arădică d'acum d'asupra pămêntului; secolulŭ industriilorŭ perfecționate va poseda anulŭ viitorŭ celŭ mai mărețŭ și celŭ mai însemnatŭ monumentŭ prin acéstă colónă de ferŭ, ce domnulŭ H. Eiffel va presenta Parisienilorŭ și milióneloru de streinĭ, carĭ vorŭ veni la metropola de pe malulŭ Seinei spre a asista la concursulŭ pacĭnicŭ alŭ popórelorŭ.

Astă-ḑi, nouĕ lunĭ înainte deschiderei marelui concursŭ internaționalŭ pe tĕrêmulŭ industrialŭ ce se pregătesce la câmpulŭ lui Mars, mai lipsescŭ încă până la terminarea definitivă a turnului aprópe douĕ sute metri, căcĭ atuncĭ turnulŭ Eiffel va domina peste tóte turnurile bisericelorŭ și peste tóte cupolele palaturilorŭ istorice ale Parisului.

In comparațiune cu cele sĕvêrșite până acum, aceste douĕ sute metri de construcțiune suntŭ o adevĕrată jucăriă de copii.

Marĭ lupte a trebuitŭ sĕ susție domnulŭ Eiffel până sĕ isbutéscă nu numai a obținé din partea guvernului o subvențiune d'unŭ milionŭ și jumĕtate pentru turnulŭ sĕu, ci chiar până sĕ dobândéscă simpla permisiune d'a-lŭ construi.

Atâtŭ arhitecții câtŭ și învĕțații considerau lucrulŭ cu o utopiă, ca o ilusiune fantastică, atacând posibilitatea d'a da unei asemene construcțiunĭ cuvenita soliditate și mergeau până a dovedi prin calculŭ, că oscilațiunea singură a unui edificiu d'o asemene înălțime ar constitui unŭ pericolŭ permanentŭ și ar puté produce căderea mândrului turnŭ.

Dér domnulŭ Eiffel îșĭ procurase dela membrii diferitelorŭ academii sciințifice rĕspunsurĭ aprobătóre, prin care sĕ pronuciă în favórea proiectului, negândŭ positivŭ orĭ ce pericolŭ alŭ oscilațiunilorŭ. Afară de acésta venéu în ajutorul proiectului sĕu petițiunile astronomilorŭ dela mai multe orașe din provinciă, care daclarau că din terasa superióră a turnului proiectatŭ se vorŭ puté face cele mai folositóre observațiunĭ și descoperirĭ, cum nu se potŭ spera dela nicĭ unŭ altŭ observatorŭ d'o înălțime mai mică.

Intreprinḑĕtorulŭ începŭ lucrările cu cea mai mare activitate, luà în posesiune loculŭ cedatŭ, aprópe a patra parte a întinsului „Champ de Mars" lângă malulŭ Seinei. Dér acum se ivíră dificultățĭ tehnice. Lucrările de sondagiu întêmpinară obstacole neprevĕḑute, trebuia mai multŭ timpŭ și mai mulțĭ banĭ decâtŭ se calculase spre a așeḑa temelia edificiului în cuvenita adêncime a pămêntuluĭ. In locŭ de trei séu patru milióne, turnulŭ va costa dela șése până la șépte milióne de francĭ și, fiind că subvențiunea Statului era fixată la unŭ milionŭ și jumĕtate, trebuia ca întreprinḑĕtorulŭ sĕ-șĭ procure restulŭ enormelorŭ cheltuelĭ; dér d-nulŭ Eiffel fŭ de părere, că o reclamă atâtŭ de colosală cum este unŭ turnŭ d'o înălțime de 300 metri, ar merita sacrificiulŭ câtor-va milióne, că o parsimoniă n'ar fi aci la loculŭ sĕu. Iși procură dér mașinele necesare de sondagiu și de stredelitŭ, angagià trebuinciosulŭ numĕrŭ de lucrătorĭ și termină în érna 1886—1887 stabilirea fundamentului edificiului.

Multŭ timpŭ însĕ publiculŭ nu vĕḑù nimicŭ estraordinarŭ; numai bărbațĭ de specialitate, carĭ se coborau sub pămênt, erau în stare a judeca de progresulŭ operei. Altfelŭ este astă-ḑi: dela suprafața pămêntului se aridică brațe gigantice de fierŭ cu invederata tendință a se împreuna și d'acum se potŭ prevedé liniile bolței, care va forma întrarea triumfală a viitórei esposițiunĭ.

Publiculŭ care alérgă la câmpulŭ lui Mars spre a se încredința de progresele esposițiunei, privesce c'unŭ simțĕmêntŭ meditativŭ, amestecatŭ c'un fior misteriosŭ brațele colosale de fierŭ ale turnului. Da, c'unŭ fiorŭ misteriosŭ, căcĭ ca tóte silințele d'a ascunde sub vĕlul discrețiunei adevĕrulŭ, s'a aflatŭ, că turnulŭ Eiffel a costatŭ până acum nu numai sacrificii bănescĭ, ci că în gropile în carĭ s'au așeḑatŭ fundamentele, zacŭ și cadavre de ómenĭ. Peste cincĭ ḑecĭ lucrătorĭ au peritŭ până acum atâtŭ prin surparea pămêntului, câtŭ și prin dĕrîmarea eșafodagiului, séu prin căderea unorŭ obiecte. Diaristica a trecutŭ cu tăcere peste aceste accidente regretabile, familiile victimelorŭ au fost îndemnisate după putință și cu generositate de către întreprinḑĕtorŭ, spre a se înăbuși sgomotulŭ, dér asemenea mistere suntŭ anevoe de ascunsŭ și unŭ comitatŭ de lucrătorĭ, cu ocasiunea cererii de adăugire a salarului, a divulgatŭ, spre a-șĭ justifica pretențiunea, secretulŭ. De aceea, parisianulŭ vorbesce c'unŭ simțimêntŭ de fiorŭ de turnulŭ monumentalŭ alŭ d-nului Eiffel.

Convocare.

Conformŭ conclusului adunărei generale premergĕtóre a despărțĕmêntului VIII alŭ Associațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului românŭ, ținută în comuna Meteșŭ, subscrișii au onóre a anunța, cumcă adunarea generală a acestui despărțĕmêntŭ se va ține în comuna Enegŭ, la 16 Septemvrie 1888 st. n. și prin acésta învită pre toțĭ iubitorii de progresŭ.

Alba-Iulia, în 2 Septemvre 1888.

Tordășianŭ. **Rubinŭ Patița,**
membru alŭ comitetului.

Neputêndŭ mulțumi personalŭ amicilorŭ și cunoscuților pentru multele semne de condolințe esprimate cu ocasiunea înmormêntării iubitului meu soțŭ, viu pe calea acésta a le aduce cea mai sinceră mulțămită.

Tot-odată rogŭ pe acei P. T. Domnĭ, carĭ nu au primitŭ însciințărĭ de mortŭ, a scusa, deórece din eróre s'au trecutŭ cu vederea.

Brașovŭ, 23 Augustŭ 1888.

Polina N. Popŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

Berlinŭ, 4 Septemvre. Foile oficióse iau notiță despre scirile privitóre la intenționata revisiune a Constituției, fără a le desminți apriatŭ.

Hamburg, 4 Septemvre. „General-Anzeiger" anunță, că polițiștĭ secreți din Berlinŭ se vorŭ duce peste Hamburg în Holanda spre a observa pe generalulŭ Boulanger în timpulŭ călĕtoriei sale prin Germania.

Pisek, 4 Septemvre. Apa cresce din oră în oră mai multŭ. Moldova a esundatŭ pe o întindere mare.

Budweis, 4 Septemvre. Atâtŭ orașulŭ, câtŭ și gara se află de o jumĕtate metru în apă. Comunicațiunea căilorŭ ferate e cu desĕvêrșire întreruptă.

DIVERSE.

Comóra din Starogorodko. Nu e fabulă, nicĭ visŭ. Țĕranulŭ Levoșco, din satulŭ Starogorodko, posesorulŭ unui documentŭ vechiu care semnaléză unŭ tesaurŭ în ruinile castelului prinților Ostierski, a găsitŭ în sfîrșitŭ, după ḑece anĭ de căutărĭ, bolta fericită în care se aflau douĕspreḑece butoiașe pline rase cu strălucitóre monete de aurŭ, care au dormitŭ douĕ vécurĭ în ruine. Levoșco, om cu frica lui D-ḑeu, a datŭ fuga la Petersburg cu câteva monete de acestea, și de acolo a plecatŭ înapoi însoțitŭ de delegații guvernului rusescŭ, carĭ, împreună cu guvernorulŭ din Carnigof, au sĕ scótă comóra, care se arată aprocsimativŭ a fi de 17, orĭ 18 milióne ruble representândŭ suma fabulósă de 70 milióne. După legea ruséscă, Levoșco are dreptŭ la a treia parte a valorii comorii, dér sĕ crede că se va mulțumi și cu mai puținŭ, fiindŭ că ruinile castelului aparținŭ corónei.

Limbagiulŭ timbrelorŭ de poștă. Unŭ ḑiarŭ nemțescŭ dă următorulŭ limbagiu alŭ timbrelorŭ de postă: Lipirea unui timbru pe unŭ plicŭ are pentru damele din Berlinŭ o semnificare auxiliară. — De ordinarŭ, unghiulŭ de susŭ, din partea dreaptă, semnifică, când timbrulŭ este pusŭ dreptŭ și cu capulŭ în susŭ: *Dorescŭ prieteșugulŭ dumitale*; în latŭ: *Mĕ iubescĭ?* cu capulŭ în josŭ: *Sĕ nu'mĭ mai scrii*; aplecatŭ: *Scrie'mĭ numai decâtŭ.* Când timbrulŭ este pusŭ la unghiulŭ de josŭ, în partea drĕptă, însemnéză, fiindŭ lipitŭ regulatŭ: *Iubirea ta mĕ încântă*; la unghiulŭ stângŭ superiorŭ, cu capulŭ în susŭ: *Tu iubesce*; în latŭ: *Mĭ-am datŭ inima altuia*; cu cu capulŭ în josŭ: *Ce mai facĭ, dragă?* la unghiulŭ inferiorŭ stângŭ, cu capulŭ în susŭ: *Credința ta va fi rĕsplătită*; orisontalŭ: *Sĕ nu mĕ părăsescĭ în durerea mea*; cu capulŭ în josŭ: *Eștĭ triumfătorŭ.* Când timbrulŭ este în liniă cu numele destinătórei, semnifică, fiindŭ lipitŭ regulatŭ, dreptŭ,: *Primesce amorulŭ meu*; In latŭ: *Ardŭ de dorința d'a te vedé;* cu capulŭ în josŭ: *Nu sunt liberă.*

NECROLOGŬ.

Cu inima frântă de durere aducem la cunoscința rudenielorŭ și amicilorŭ, că tînĕra preotésă **Maria Bighianu** născ. **Florianu**, după unŭ morbŭ greu și îndelungatŭ și-a datŭ nobilulŭ sufletŭ în mânile Creatorelui la 24 Aug. n. c. în etate de 18 anĭ, și abia unŭ anŭ și jum. după fericita sa căsĕtoriă. Rĕmășițele pămêntescĭ ale scumpei rĕposate s'au astrucatŭ în cimiteriulŭ gr. cat. din locŭ Duminecă în 26 Aug. n. c.

O deplânge *Alexandru Bighianŭ*, parochŭ g. cat. în Berchieșŭ și adm. paroch. în Tothaza-Aothaza, ca soțŭ, *Tulu Hostilŭ Bighianu*, ca fiu. *Aneta Florianu* ca mamă bună. *Ioanŭ Florianu*, parochŭ ca unchiu și tată spiritual. *Maria Bighianu* ca sócră. *Maria Crișianu* ca cumnată. *Susana Florianu* ca mamă mașteră. *Ioanŭ Elecheșiu*, doctorandŭ în medicină și *Marius Elecheșŭ*, agronomŭ absolutŭ, ca verĭ.

Bercheșiu, 24 Aug. 1888.

Fiă-i țĕrîna ușóră și memoria binecuvêntată!

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 4 Septemvre st. n. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	9.40	Vênd.	9.42
Argintŭ românescŭ	„	9.33	„	9.35
Napoleon-d'orĭ	„	9.71	„	9.72
Lire turescĭ	„	11.—	„	11.05
Imperialĭ	„	10.—	„	10.05
Galbinĭ	„	5.72	„	5.76
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ	„	122.—	„	122.50

Discontulŭ . . . . $6\frac{1}{2}$—8% pe anŭ.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 3 Septemvre st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	101.85
Renta de hârtiă 5%	91.75
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	98.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	114.50
Bonurĭ rurale ungare	104.75
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.75
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ	104.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale transilvane	104.40
Bonurĭ croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	100.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	129.50
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	125.75
Renta de hârtiă austriacă	82.95
Renta de argintŭ austriacă	83.—
Renta de aurŭ austriacă	111.80
Losurĭ din 1860	139.75
Acțiunile băncei austro-ungare	874.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar.	306.75
Acțiunile băncei de creditŭ austr.	313.90
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.84
Napoleon-d'orĭ	$9.72\frac{1}{2}$
Mărcĭ 100 imp. germane	$59.97\frac{1}{2}$
Londra 10 Livres sterlinge	122.90

☛ **Numere sînguratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potŭ cumpĕra în tutungeria I. Gross, în librăria Nicolae Ciurcu și Adolf Albrecht.**

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

Sz. 3373—1888. 141
tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. jbiroság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Gál Tomás népfelkelési századosnakképviselve Dr. Kábdebó Ferencz kir. közjegyző által, nevezett önkéntes árverési kérése következtében, a brassoi kir. törvényszék (a fogarasi kir. járásbiróság) területén lévö Vajda-Telekire esö községeben fekvö, a V. T. réesei 80 sz. tjkben A † 1 rend: 161, 162, 163 helyr. sz. ingatlanokra 2000 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban, az 1888 évi September hó 27-én délelött 10 órakor ezen kir. jarasbiróság mint telekkönyvi hatoságnál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 200 frtot készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-us értelmében a bánatpénznek a biróságnál elöleges elhelyezéséröl kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Egyszers mint az árverés fogano tásitásával Dr. Kadbdebó Ferencz fogarasi kir. közjegyzö biratig meg.

Kelt Fogarason 1888 évi Augustus hó 28 napján.

A kir. jbiroság mint telekkönyvi hatóság.

Nagy Lázár s. k.
kir. aljárásbiro.

Szám 1354—1888.
tanf.

Hirdetés.

A *nagyrebrai* román tannyelvü községi elemi népiskolánál 300 frt. évi fizetéssel s lak-és kertilletménynyel, illetve ennek természetben való kiszolgáltatása helyett 100 frt. illetménynyel egybekötött javadalmazással rendszeresitett rendes tanitói állomásra ezennel pályazatot hirdetek.

Felhivom mindazokat, kik ezen állomást elnyerni óhajtják, hogy a tanképesitésre,—magyar nyelvben való jártosságra, eddigi alkalmaztatásra vonatkozó okmánynyal, valamint orvosi és erkölcsi bizonyitványnyal fölszerelt s 50 kros bélyeggel ellártott sajátkezüleg románul és magyarul irt folyamodványukat az illetö vármegyei kir. tanfelügyelö utján folyó *1888 évi szeptember 20 napjáig* hozzám adják be.

Besztercze 1888 augusztus 28. **Havas Gyula,**
133,3—3 Besztercze-Naszódvármegye kir. tanfelügyelöj.e

No. 250—1888. 140,3—1

CONCURSŬ.

Devenindŭ vacante următórele stipendii, şi anume:

A. 1. Unŭ stipendiu de 60 fl. pe anŭ din fundaţiunea „**Marinovici**“, pentru studenţĭ de gimnasiu.

2. Unŭ stipendiu de 60 fl. pe anŭ din fundaţiunea „**Galliană**“, pentru studenţĭ de gimnasiu.

Mai departe fiindŭ vacante:

B. 3. Unŭ ajutoriu de 20 fl. pe anŭ din fundaţiunea „**Tofaleană**“, pentru tinerĭ descendenţĭ din vre-o familiă de ale fostei comune „*Tofaleŭ*“, carĭ ar voi sĕ învĕţe vre-o meserie óre-care.

4. 4 ajutóre a 25 fl. pe anŭ, menite pentru tinerĭ românĭ, carĭ voiescŭ a învĕţa vre-o meserie, dér mai cu sémă: rotăria, lemnăria (bărdăşia), făurăria, mĕsĕria (têmplăria), cismăria, pălărieria, cŭrelăria, şelăria, maşinăria agricolă.

Prin acésta se escrie concursŭ.

Cererile au a se înainta *comitetului Associaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului românŭ în Sibiiu până la 30 Septemvre st. n. 1888.*

Cererile întrate mai târdiu nu se vorŭ considera.

Aspiranţii la vre-unulŭ din stipendiile amintite sub A. 1—2, au sĕ acludă la suplicele lorŭ:

a) Carte de botezŭ în originalŭ séu în copie legalisată.

b) Testimoniu scolasticŭ de pe semestrulŭ alŭ II-lea alŭ anului scolarŭ premergĕtorŭ.

c) Atestatŭ de frecuentare dela direcţiunea institutului, în care cercetéză scóla de presentŭ.

d) Atestatŭ de paupertate séu de orfanŭ, décă concurentulŭ e orfanŭ.

Conformŭ literilorŭ fundaţionale la obţinerea stipendiului de sub 2., din fundaţiunea „Galliană“, *ceteris paribus* va avé preferinţă acela dintre concurenţĭ, carele va dovedi că se trage din familia fundatorelui, şi anume din familia „*Popŭ* şi *Antonŭ*“.

Suplicanţii la vre-unulŭ din ajutórele amintite sub B. 3—4 au sĕ presente următórele documente:

a) Atestatŭ de botezŭ în originalŭ séu în copiă legalisată.

b) Testimoniu scolasticŭ de celŭ puţinŭ 4 clase elementare.

c) Contractulŭ încheiatŭ cu măestrulŭ, conformŭ §-lui 61 alŭ legei industriale (art. de lege XVII din 1884), în originalŭ séu în copiă legalisată, şi o adeverinţă dela măestru despre succesulŭ cu care lucră.

d) Atestatŭ de moralitate dela autoritatea competentă locală.

e) Adeverinţă dela părinţĭ séu tutorĭ, că suntŭ decişĭ a lăsa pe fiii séu pupilii lorŭ la învĕţătură până se vorŭ perfecţiona pe deplinŭ.

Din şedinţa comitetului Associaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului românŭ, ţinută la Sibiiu în 21 Augustŭ 1888.

G. Bariţiu, preşedinte. **Dr. Ioanŭ Crişianŭ,** secretariu II alŭ Assoc.

TIPOGRAFIA A. MUREŞIANU,

BRAŞOVŬ,

PIAŢA MARE Nr. 22,

înfiinţată cu începerea anului acestuia, provĕdută cu cele mai nouĕ mijlóce tehnice şi asortată cu cele mai moderne tipurĭ,

primesce şi efectuéză totŭ felulŭ de lucrărĭ tipografice, precum:

Opurĭ şi broşure, statute, foi periodice, imprimate artistice în aurŭ, argintŭ şi colorĭ, tabele, etichete de totŭ feliulŭ şi esecutat elegantŭ.

Pentru comercianţĭ: **adrese pe scrisorĭ, facture, liste cu preţurĭ curente, avisurĭ, recomandaţiunĭ, cerculare** ş. a.

Programe elegante, bilete de visită, bilete de logodnă şi de nuntă, după dorinţă şi în colore.

Dispunêndŭ de maşinĭ perfecţionate şi de isvóre eftine pentru procurarea hărtiei, stabilimentulŭ nostru tipograficŭ este în posiţiune a eseuta orĭ-ce comandă în modulŭ celŭ mai esactŭ şi esteticŭ precum şi cu preţurile cele mai moderate.

Comandele eventuale se primescŭ **în biuroulŭ tipografiei, Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I,** cătră stradă. Comandele din afară rugămŭ a le adresa la

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ.